

Dôvodová správa

I. Všeobecná časť

Trenčiansky samosprávny kraj (ďalej len TSK) bol zriadený v zmysle zákona č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch) v znení neskorších predpisov ako právnická osoba, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami, zabezpečuje a chráni práva a záujmy svojich obyvateľov. Po skončení rozpočtového roka je TSK povinný súhrnne spracovať údaje o rozpočtovom hospodárení do záverečného účtu a v nadväznosti na ustanovenie § 11 ods.2 písm. d) zákona o samosprávnych krajoch tento predložiť na schválenie v Zastupiteľstve Trenčianskeho samosprávneho kraja.

Záverečný účet TSK vychádza z účtovnej závierky Trenčianskeho samosprávneho kraja za rok 2014 overenej audítorom a je spracovaný v súlade s ustanovením § 16 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Obsahuje najmä:

- a) údaje o plnení rozpočtu v členení podľa § 10 ods. 3 zákona č. 583/2004 Z. z. v súlade s rozpočtovou klasifikáciou,
- b) bilanciu aktív a pasív,
- c) zúčtovanie so štátnym rozpočtom za rok 2014,
- d) prehľad o stave a vývoji dlhu,
- e) údaje o hospodárení príspevkových organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK,
- f) údaje o nákladoch a výnosoch podnikateľskej činnosti príspevkových organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK,
- g) prehľad o poskytnutých dotáciách podľa § 7 ods. 4 a podľa § 8 ods. 5 zákona č. 583/2004 Z. z. v členení podľa jednotlivých príjemcov,
- h) údaje o projektoch TSK financovaných zo štrukturálnych fondov Európskej únie,
- i) hodnotenie plnenia programov TSK.

Záverečný účet Trenčianskeho samosprávneho kraja za rok 2014 je zavŕšením rozpočtového procesu a vyjadruje výsledky hospodárenia za sledované obdobie na úseku Dopravy, Zdravotníctva, Kultúrnych služieb, Vzdelávania, Sociálneho zabezpečenia a na Úrade TSK. Hodnotenie plnenia príjmov a čerpania výdavkov je uvádzané v Eur.

II. Osobitná časť

Najpodstatnejšie skutočnosti, ktoré ovplyvnili hospodárenie TSK v roku 2014:

- rozpočtový rok 2014 bol prvým rokom po nástupe nového vedenia, ktorého základnou ambíciou bola zmena charakteru fungovania organizácie s cieľom jej transformácie na otvorený mechanizmus, prístupný všetkým tvorivým impulzom z vonku, šetrenie verejných prostriedkov a ľahší prístup k informáciám s uplatnením priority racionalizácie a ekonomického zefektívnenia,
- Trenčiansky samosprávny kraj pod novým vedením začal hospodárenie v rozpočtovom roku 2014 v súlade s § 11 ods. 1 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý rámcovo upravuje spôsob a pravidlá hospodárenia obce a vyššieho územného celku počas rozpočtového provizória, išlo o trojmesačné obdobie úsporného režimu, v ktorom nesmeli výdavky v každom mesiaci prekročiť 1/12 celkových výdavkov schváleného rozpočtu roku 2012,

- Rozpočet Trenčianskeho samosprávneho kraja na roky 2014-2016 bol schválený na marcovom zasadnutí Zastupiteľstva Trenčianskeho samosprávneho kraja uznesením č. 16/2014 zo dňa 31.3.2014, týmto dňom síce skončilo obdobie rozpočtového provizória a Trenčiansky samosprávny kraj v súlade § 11 ods. 2 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vykonal zúčtovanie rozpočtových príjmov a výdavkov uskutočnených počas provizória so schváleným rozpočtom, no neskončilo obdobie úsporného režimu,

- Trenčiansky samosprávny kraj ovplyvňovaný pretrvávajúcou ambíciou vlády zabrzdiť rast verejného dlhu cez znižovanie schodku verejných financií, pokračoval aj naďalej v uplatňovaní úsporných opatrení:

a) vzhľadom na zlú východiskovú bázu pre hospodárenie v rozpočtovom roku 2014 aj z titulu uzatvorenia nevýhodných zmlúv resp. dodatkov ku zmluvám v rozpočtovom roku 2013, nové vedenie Trenčianskeho samosprávneho kraja iniciovalo pracovné rokovania s jednotlivými dodávateľmi s cieľom prehodnotenia zmluvných podmienok za účelom šetrenia finančných prostriedkov,

b) vykonal personálnu analýzu a prehodnotenie vnútornej organizačnej štruktúry Úradu TSK, s cieľom zabezpečiť efektívnosť vynakladanej práce, realizované boli organizačné zmeny, ktoré prebehli v štyroch etapách a v dôsledku nich sa pôvodný počet zamestnancov zo 183 znížil na 160 zamestnancov, zároveň sa pôvodný počet organizačných útvarov z 10 znížil na 7, predpokladaná úspora mzdových prostriedkov sa vzhľadom na vyplatené zákonom stanovené nároky odchádzajúcich zamestnancov – odchodné a odstupné – očakáva najmä v rozpočtovom roku 2015, no aj napriek tomu bolo k 31.12.2014 čerpanie na ekonomickej položke 610 – mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania vo výške 2 086 139,54 Eur, čo predstavuje medziročný pokles o 111 136,43 Eur a ten by bol vzhľadom na zavedenú úpravu tarifných plátov zamestnancov štátnej a verejnej správy o 16,00 Eur na osobu a mesiac v zmysle Nariadenia vlády č.441/2013 zo dňa 11.12.2013, ktorým sa ustanovujú zvýšené stupnice platových taríf zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme ešte výraznejší,

c) od 1.1.2014 zabezpečil upratovanie priestorov administratívnej budovy TSK vo vlastnej réžii vlastnými zamestnancami, úspora finančných prostriedkov sa očakáva v rozpočtovom roku 2015, a to z dôvodu obstarania vstupného materiálového vybavenia ako sú pracovné pomôcky a pracovné odevy potrebné pre zabezpečenie plynulého výkonu tejto činnosti,

d) Trenčiansky samosprávny kraj zabezpečil vypracovanie právnej analýzy k ukončeniu zmluvného vzťahu TSK so spoločnosťou Slovakia okolo sveta, s.r.o. a v rámci mediálneho marketingu nastavil novú koncepciu spolupráce medzi TSK a jednotlivými regionálnymi televíziami a rozhlasom, čo k 31.12.2014 predstavuje v porovnaní s rovnakým obdobím predchádzajúceho roka úsporu finančných prostriedkov 298 813,42 Eur,

e) za účelom zefektívnenia a skvalitnenia výkonu vo verejnom záujme vo vnútroštátnej pravidelnej autobusovej doprave - prímestskej autobusovej doprave na území Trenčianskeho samosprávneho kraja inicioval rokovania s predstaviteľmi zmluvných dopravcov o zmluvných podmienkach, výsledkom ktorých bolo uzatvorenie dodatkov č.7 k Zmluvám na rok 2014 s výsledkom šetrenia finančných prostriedkov neuplatnením zazmluvneného zvýšenia primeraného zisku z 3 % na 5,5 % v rozpočtovom roku 2014,

f) v dôsledku novely zákona č. 291/2002 Z. z. o štátnej pokladnici a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorá schválila povinnosť pre vyššie územné celky a ich rozpočtové a príspevkové organizácie viesť všetky účty výlučne v štátnej pokladnici vykonal Trenčiansky samosprávny kraj komplexné prehodnotenie účasti, spolupráce a obchodov s komerčnými bankami s najoptimálnejším riešením centralizácie úveru v jednej bankovej inštitúcii – v ČSOB, a.s., čím došlo k úspore finančných prostriedkov na ekonomickej položke 651 – splácanie úrokov v tuzemsku v objeme približne 171 400,00 Eur,

g) vyššie uvedené skutočnosti, ktorými bola úspora finančných prostriedkov z titulu posunu účinnosti navýšenia primeraného zisku u SAD Trenčín, a.s. a SAD Prievidza a.s. do roku

2015 a úspora finančných prostriedkov z titulu prechodu TSK a OvZP na Štátnu pokladnicu, umožnili v priebehu rozpočtového roka 2014 spolu so zavedením úsporných opatrení aj v príspevkovej organizácii SC TSK zabezpečiť rozpočtové krytie pre schválenie Plánu opráv ciest II. a III. triedy TSK dodávateľským spôsobom na rok 2014, ktorý bol napokon realizovaný v objeme 1 028 278,08 Eur.

Plnenie príjmov a čerpanie výdavkov Trenčianskeho samosprávneho kraja k 31.12.2014 možno v skratke zhrnúť nasledovne :

Bežný rozpočet je prebytkový v čiastke 6 791 789,56 Eur.

Bežné príjmy boli k 31.12.2014 plnené vo výške 114 263 351,82 Eur, čo v percentuálnom vyjadrení predstavuje 100,29 % z rozpočtovanej sumy 113 938 173,00 Eur a nárast o 648 574,84 Eur oproti rovnakému obdobiu predchádzajúceho roka. Ten bol zaznamenaný v ekonomickej kategórii 100 – daňové príjmy, celkovo v objeme 1 996 239,95 Eur a kompenzoval pokles príjmov v ekonomickej kategórii 200 – nedaňové príjmy v objeme 388 204,94 Eur, a to hlavne z titulu poklesu príjmov z činnosti rozpočtových organizácií na úseku sociálneho zabezpečenia v podobe nižšieho príjmu od prijímateľov sociálnych služieb. Zároveň kompenzoval pokles príjmov v ekonomickej kategórii 300 – granty a transfery v objeme 959 460,17 Eur, a to hlavne z titulu prijatia nižšej dotácie z MŠVVaŠ SR na prenesený výkon štátnej správy na úseku vzdelávania vo väzbe na klesajúci počet žiakov v stredných školách v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK.

Bežné výdavky boli k 31.12.2014 čerpané vo výške 107 471 562,26 Eur, čo predstavuje v percentuálnom vyjadrení 97,34 % z rozpočtovanej sumy 110 409 996,00 Eur na rok 2014 a pokles o 3 125 341,76 Eur oproti rovnakému obdobiu predchádzajúceho roka. Nižšie čerpanie bežných výdavkov oproti rovnakému obdobiu predchádzajúceho roka bolo dosiahnuté uplatnením úsporných opatrení realizovaných nielen počas trojmesačného obdobia rozpočtového provizória, ale aj uplatnením Komplexného ekonomického, personálneho a organizačného poradenstva pri optimalizácii fungovania Trenčianskeho samosprávneho kraja a jeho podriadených organizácií v priebehu celého rozpočtového roka, a to s cieľom vytvárať postupne úsporou bežných výdavkov väčší priestor pre financovanie investičných akcií a spolufinancovanie projektov zo štrukturálnych fondov EÚ z vlastných zdrojov, nakoľko výška úverovej zaťaženia TSK je stále pomerne vysoká.

Kapitálový rozpočet je tiež prebytkový, a to v čiastke 584 177,91 Eur.

Kapitálové príjmy boli k 31.12.2014 plnené vo výške 4 166 004,29 Eur, čo v percentuálnom vyjadrení predstavuje 47,90 % z rozpočtovanej sumy 8 698 142,00 Eur a pokles o 2 105 745,15 Eur oproti rovnakému obdobiu predchádzajúceho roka. Ten bol zaznamenaný hlavne v ekonomickej kategórii 300 – granty a transfery a je prirodzeným obrazom konca jedného programového obdobia (na roky 2007-2013) a začiatku druhého - nového programového obdobia (na roky 2014-2020).

V oblasti kapitálových výdavkov bol rozpočet na rok 2014 v prevažnej miere krytý rozpočtom kapitálových príjmov, z čoho vyplýva, že možnosť úhrady kapitálových výdavkov priamo úmerne závisela od plnenia kapitálových príjmov, konkrétne od plnenia príjmov z predaja kapitálových aktív a od plnenia tuzemských kapitálových grantov a transferov. Skutočnosť dosiahnutých príjmov Trenčianskeho samosprávneho kraja k 31.12.2014 umožnila úhradu schválených kapitálových výdavkov len v obmedzenom množstve, konkrétne vo výške 3 581 826,38 Eur, čo predstavuje 49,51 % z rozpočtovanej sumy 7 235 029,00 Eur na rok 2014.

Zostatkom finančných operácií, ktorými sa vykonávajú prevody prostriedkov z peňažných fondov, realizujú sa návratné zdroje financovania a ich splácanie bol schodok vo výške 2 075 155,47 Eur.

Po usporiadaní schodku finančných operácií a po vylúčení nevyčerpaných účelovo určených prostriedkov poskytnutých v predchádzajúcom rozpočtovom roku zo štátneho rozpočtu a z rozpočtu EÚ bol zostatkom finančných prostriedkov za rok 2014 prebytok v celkovom objeme 4 552 064,32 Eur. V súlade s ustanovením § 15 ods. 1 zákona NR SR č.583/2004 Z. z.

o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je tento zdrojom tvorby peňažných fondov.

Trenčiansky samosprávny kraj usporiadal:

- svoje hospodárenie vrátane finančných vzťahov k zriadeným a založeným právnickým osobám, k fyzickým a právnickým osobám, ktorým poskytol prostriedky zo svojho rozpočtu,
- finančné vzťahy k štátnemu rozpočtu a štátnym fondom.

Návrh Záverečného účtu Trenčianskeho samosprávneho kraja za rok 2014 bol predložený hlavnému kontrolórovi za účelom vypracovania odborného stanoviska a v súlade s platnou legislatívou bol v lehote predložený na verejnú diskusiu pred jeho schválením v zastupiteľstve samosprávneho kraja.